

ינואר 2022

הדרים לאן? - משתפים את הקהילה

קודם רקע:

עם העלייה בתוחלת החיים אנו נדרשים להתמודד עם אתגרים רבים – בריאותיים, קוגניטיביים, וגם רגשיים. בעשור האחרון קיימת מגמה של השארת האדם בביתו, בקהילתו, במקומו הטבעי, כשמערכת הבריאות נותנת מענה כדי לאפשר למטופל להזדקן בביתו. לפי הנתונים הסטטיסטיים בארץ - בשנים האחרונות 3% בלבד מכלל האוכלוסייה יוצאים מביתם למסגרות שונות.

אצלנו בנען, נכון להיום, 290 חברים מעל גיל 65. לפי התחזית הדמוגרפית צפוי גידול משמעותי בפלח גילים +85 (בשנת 2021 – 16 מבוגרים, צפוי גידול הדרגתי פי 4 כמעט לאורך העשור, והגעה בשנת 2030 ל-61 חברים). צפי זה דורש היערכות של הקיבוץ, חיזוק התשתית לליווי ולסיוע של החבר המבוגר, ובחינת המודל המיטבי עבור בית הדרים, כך שייתן מענה ראוי לחברי נען הבוחרים לשהות בהדרים תוך עמידה בנהלים של משרד הבריאות.

מערך התמיכה הקיים כיום בנען:

לאשכול הבריאות תשתית תמיכה רחבה לחברים המבוגרים הזקוקים לסיוע – הן למי שמעוניין להישאר בביתו והן לחבר הזקוק למסגרת חיצונית תומכת.

- **חבר הנמצא בביתו זקוק לעזרה בפעולות היום-יום:** יכול לקבל טיפול בית יומי על ידי מטפל מטעם ביטוח לאומי, ובמקרים שנזקק לטיפול 24/7 – להעסיק מטפל זר. רכזת סיעוד ביתי – אהובה פוקס, נותנת מענה לחברים שבביתם, מסייעת במיציאת זכויות, מלווה את תהליך קליטת העובד ואת המשך העסקתו. אליה מצטרף אב הבית, אייל מזרחי, הנמצא לשירות החבר לצרכים שונים – תליית אביזרי נגישות, תיקונים קלים ושליחויות בתוך נען. בעזרת מערכת זו בוחרים חברים רבים להישאר להתגורר בבתיהם.

בית הדרים: בית משפחתי המציע חלופה לחברים שאינם יכולים או אינם מעוניינים להישאר בביתם - עקב בית לא מותאם, רצון בחברה או כל סיבה אחרת. חבר המעוניין להיקלט לשהות זמנית או ארוכת טווח יעבור תהליך בדיקת התאמה על ידי הצוות הרפואי של נען, ולאחר הקבלה תיבנה לו תוכנית אישית. חשוב להדגיש כי הדרים תואם בית מבחינת יכולות רפואיות, ולכן ניתן להיקלט עם סיום קבלת טיפול רפואי או תהליך שיקום. הדרים אינו תחליף לשיקום, הוא מעניק טיפול סיעודי 24/7 אך לא מהווה פתרון למי שזקוק להשגחה צמודה, לשיקום או לטיפול סיעודי מורכב המצריך התערבות רפואית רחבה. חבר עם בעיה רפואית ששחרר את עצמו מאשפוז לא יוכל להתקבל לבית.

כמו כן, מי שמעוניין לשהות בהדרים חייב להיות מחוסן לקורונה.

- **סיוע כספי מטעם קרן סיעוד:** חברים המעסיקים עובד זר או מבקשים להישאר בהדרים כדיירי קבע והכנסותיהם אינן מספיקות – תשלום קרן הסיעוד את עלות שהותם לפי קריטריונים קבועים.

מידע נוסף באתר נען (קטגוריית בריאות) או אצל דפנה גונר.

הדרים – האתגרים שבדרך:

לפני כשבע שנים שינה בית הדרים את פניו והפך מבית סיעודי לבית משפחתי. תהליך זה התרחש בקיבוצים רבים ונבע מהעלויות הכספיות הכבדות של הבית ומהקושי לתפעל אותו תחת דרישות הפיקוח של משרד הבריאות. הבית המשפחתי נותן מענה של בית חם בתוך הקהילה, עם פעילויות מגוונות ושירותי טיפול 24/7, אך ללא המענה הרפואי המלא שהיה קיים בבית סיעודי.

הבית המשפחתי נחשב מוסד משפחתי, כזה הממלא את מקומה של משפחה, אך אינו מעון. לכן הוא אינו חייב ברישוי, אך כן מחויב לעמוד בנהלים של משרד הבריאות.

משרד הבריאות מגדיר את רמת התפקוד כך:

אדם תשוש – זקוק לעזרה קלה בתחומי החיים, מתהלך וצלול.

אדם סיעודי – מרותק לכיסא גלגלים, זקוק לעזרה יתרה.

אדם תשוש נפש – מתהלך עם ירידה קוגניטיבית.

המגבלות שחלות עלינו לגבי השהות בהדרים נגזרות מדרישות משרד הבריאות:

- במוסד משפחתי אין אפשרות להימצאותם של יותר מ-2 אנשים בסטטוס תפקודי "סיעודי" בו-זמנית, גם אם הם חברי הקיבוץ. מעל ל-2 מטופלים סיעודיים מחויב המוסד המשפחתי ברישוי של מחלקה סיעודית מטעם משרד הבריאות.
- במוסד משפחתי לא ניתן בשום מקרה לקבל או להשאיר מטופל בסטטוס "תשוש נפש".

איפה אנחנו עומדים כיום?

בתחילת אוגוסט ביצע משרד הבריאות ביקורת בבית הדרים ונתן הנחיות לביצוע שינויים והתאמות.

כדי שהבית יוכל לעמוד בנהלי משרד הבריאות ובו בעת להעניק לחברים את הטיפול הראוי והמטיב עם זקנתם, קיימנו סדרת מפגשים עם גורמי טיפול רלוונטיים בקיבוץ, נציגי גיל שלישי וקיבוצים שאימצו מודלים חלופיים,

וסיכמנו איך מתקדמים מכאן:

צעד ראשון – הוחלט לעצור קליטת דיירי חוץ ובני משפחה של חברים, כדי לתת עדיפות לחברי נען.

צעד שני – לאחר בחינת חלופות שונות, בחרנו במודל משולב שמאפשר מתן מענה רחב ככל שניתן לחברים.

מה זה מודל משולב?

במודל משולב ממשיך הבית המשפחתי להתנהל כפי שהוא מתנהל כיום; עם עובדים כלליים הנותנים שירות לדיירים, חדר אוכל ופעילויות לאורך השבוע.

מה ישתנה? דייר המוגדר כסיעודי (מרותק למיטה או לכיסא גלגלים, נזקק לסיוע ברוב הפעולות היום-יומיות), ועל

פי החלטת צוות בית הדרים – באחריות משפחתו להעסיק מטפל אישי 24/7 (עובד זר), שייתן מענה פרטני לכל

צרכיו. המטפל האישי יתגורר עם הדייר באותה היחידה או ביחידה סמוכה.

משמעות המהלך מבחינה כלכלית:

- ✓ גרעון צפוי השנה: 284 אלף ש"ח. ככל שיעלה מספר החברים הסיעודיים עם עובדים זרים, יגדל הגרעון.
- ✓ הקטנת מספר חדרים: מקסימום 12 דיירים עם עובד זר + 2 דיירים ללא עובד זר.
- ✓ הפסקת קליטת בני משפחה/דיירי חוץ – משמעותה הקטנת הכנסות באופן משמעותי.

אישור המודל והמתווה הכלכלי

בפגישה בפורום רחב שהתקיימה לאחרונה (21.12.21) בהשתתפות הנהלת הקיבוץ, נציגים מהנהלת הקהילה ומוועד הנהלה ונציגי הגיל השלישי, הוחלט על שינוי המודל. הנהלת קרן סיעוד אישרה השבוע (2.1.22) את המתווה שהוצע.

ההחלטות שהתקבלו:

1. עקב המצב החדש הנגזר מהחלטות משרד הבריאות, ומתוך רצון להמשיך ולקיים את המחויבות שלנו בתחום הסיעוד לחברי נען, הוחלט להגדיר שלוש קטגוריות להשלמה מקרן הסיעוד:
  - השלמה לחבר המעסיק עובד זר (עו"ז) בביתו.
  - השלמה לחבר בבית הדרים שאינו מעסיק עו"ז.
  - השלמה לחבר בבית הדרים המוגדר בסטטוס תפקודי "סיעודי" ומעסיק עו"ז.
2. ההשלמה לחבר המעסיק עו"ז בביתו הפרטי תעודכן, תעלה ותהיה צמודה למדד החל מינואר 2022.
3. תקרת ההשלמות לשתי הקטגוריות בבית הדרים תיבחן ותומלץ תקופתית על ידי מנהלת קהילה, מנהלת אשכול בריאות, מנהל כספים, תמחירנית, מנהלת בית הדרים ומרכזת הגיל השלישי.
4. מקור המימון של כל ההשלמות יהיה קרן סיעוד.
5. יש לבחון את השינוי מדי שנה ולוודא שהקרן עומדת בהשלמות מבחינה אקטוארית. אם הקרן לא תעמוד בהשלמות הנדרשות יתקיים דיון לבחינת שימוש במקורות חלופיים.

במהלך השנה הקרובה תיבחן השפעת המודל המשולב על התנהלות בית הדרים, ובמידת הצורך יבוצעו שינויים.

נמשיך לשאוף לשירות הטוב ביותר לקהילת נען, וכמובן נשתף בהתפתחויות.

הדס פוקס מנהלת בית הדרים

דפנה גונר מנהלת אשכול בריאות